

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 § lagen om studiestöd och lag om ändring av lagen om studiestöd för högskolestuderande

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om studiestöd ändras så, att studiestöd kunde beviljas även för studier i medborgarinstitut. Lagen om studiestöd för högskolestuderande ändras så, att statsrådet kan höja beloppet av statsborgen för studielån för sådana högskolestuderande som studerar utomlands. Därtill kunde stödet för hemvård på den sökandes begäran lämnas

obeaktat vid beviljandet av studiestöd för högskolestuderande till den del som stödet används för ersättningar som föranleds av barnets dagvård.

Avsikten är att lagarna skall träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa.

MOTIVERING

1. Nuläget och de föreslagna ändringarna

Enligt 2 § 2 mom. (112/92) lagen om studiestöd beviljas studiestöd för sådana studier vid gymnasier, folkhögskolor eller yrkesläroanstalter som pågår minst åtta veckor. På grund av detta blir de som studerar i medborgarinstitut utan studiestöd, eftersom avgränsningen sker enligt läroanstaltsformen. Denna avgränsning hindrar för sin del dem som har blivit arbetslösa från att söka sig till sådan utbildning, som i första hand ordnas för att lindra arbetslösheten.

Förutsättningen för att få studiestöd är enligt 6 § (258/92) förordningen om studiestöd att studierna är heltidsstudier. Studier som stöds är sålunda inte intressebetingade eller deltidstudier.

På basen av detta föreslås att till 2 § lagen om studiestöd fogas ett nytt 3 mom., enligt vilket studier vid medborgarinstitut i studiestödshänseendet är i samma situation som utbildning vid andra läroanstalter.

Studiestödet för högskolestuderande reformerades från den 1 juli 1992 genom lagen om studiestöd för högskolestuderande (111/92). Studiepenningens maximibelopp steg till 1 570 mark per studiemånad. Dessutom kan studeranden enligt 1 § statsrådets beslut om bostadstillägg till studiestöd för högskolestuderande (312/93) få bostadstillägg till studiestöd, vars belopp för dem som studerar i Finland kan stiga till högst 956 mark i månaden och som för dem som studerar utomlands är 950 mark i månaden. Därutöver beviljas studeranden även statsborgen för studielån. Den studerande beviljas fortfarande statsborgen för studielån. Månadsbeloppet av låneborgen är enligt lagens 8 § högst 1 200 mark, dock för dem som anses vara vuxenstuderande 1 700 mark i månaden.

I och med att markens yttre värde har sjunkit har studiestödets köpkraft försämrats. Då t.ex. studiestödets bostadstillägg justerades kunde man av statsfinansiella orsaker beakta sänkningen av markens yttre värde enbart delvis. Samtidigt har även kostnadsnivån i de länder, där finska högskolestuderande i huvud-

sak studerar, stigit väsentligt. Av denna orsak är studiestödet för många högskolestuderande i praktiken otillräckligt. För att möjliggöra utlandsstudier ens i den nuvarande omfattningen borde man vidta åtgärder för att rätta till detta.

I samband med statsborgen för studielån som beviljas högskolestuderanden betalas inte statens räntestöd, utan studeranden betalar räntan helt och hållet själv antingen under studietiden eller därefter. Möjligheterna att höja maximibeloppet av låneborgen lockar inte till onödigt skuldsättning. Statens studiestödscentral finner det ändamålsenligt att höja maximibeloppet av lånet till 1 800 mark i månaden, varvid det sammanlagda beloppet av studiepenningen och studielånet är 3 370 mark för dem som studerar utomlands.

På basen av detta föreslås att lagen om studiestöd för högskolestuderande ändras så, att statsrådet ges möjlighet att höja maximibeloppet av borgen för studielån. Till lagens 8 § föreslås fogas ett nytt 4 mom., där fullmakt i saken ges.

Vid beviljandet av studiestöd beaktas behovet av stöd. För högskolestuderandenas del beaktas enbart studerandens egna inkomster under studiemånaderna. För andra än högskolestuderande beaktas även studerandens egna och hans makes samt föräldrarnas inkomst och förmögenhet. De egna inkomsterna beaktas enbart för studiemånadernas del.

På studiestödet för högskolestuderande inverkar månadsinkomster som överstiger 1 700 mark i månaden, som gradvis minskar studiestödet. För andra än högskolestuderanden är motsvarande inkomstgräns 2 400 mark i månaden, för ensamförsörjare dock 5 000 mark.

För studerande som erhåller stöd för hemvård av barn beaktas även det kommunala stödet för hemvård som inkomst. Med stöd för hemvård avses även det förhöjda stödet enligt 17 § lagen om stöd för hemvård av barn (797/92).

Enligt lagens 1 § har föräldrarna till barn som inte har fyllt fyra år rätt att välja den vårdform de önskar för barnen. Stödet för hemvård av barn beviljas föräldrar som inte anlitar kommunal dagvårdsservice. Stödets basdel kan erhållas även om familjen anställer ett privat biträde hem eller om barnen är i privat daghem eller i privat dagvård.

Beaktande av stödet för hemvård förorsakar inte problem vid beviljandet av studiestöd, om föräldrarna själva vårdar barnet hemma med

hjälp av stödet. De är då inte heltidsstuderande, som har rätt till studiestöd. Om familjen däremot anlitar privata vårdarrangemang kan det uppstå problem. Så är det t.ex. då, när familjen anlitar privat vård på grund av barnets sjukdom och föräldrarna samtidigt studerar. I praktiken är då stödet för hemvård av barn ett hinder för att få studiestöd.

I de flesta fall uppstår alltså inga problem. De problem som uppstår i nämnda specialfall kan lösas så att de föräldrar som i praktiken måste anlita särskilda arrangemang kan erhålla studiestöd utan att detta hindrar erhållande av stödet för hemvård. Ett särskilt resultat med tanke på detta mål uppnås genom att den del av stödet för hemvård som används för avlöning av vårdare eller ordnandet av privat vård lämnas obeaktad vid beviljandet av studiestöd förutsatt att föräldrarna anhåller om det.

Det föreslås därför att till 9 § lagen om studiestöd för högskolestuderanden fogas ett nytt 2 mom. som gäller detta. Studiestöd kan med stöd av 4 § 2 mom. lagen om studiestöd beviljas andra än högskolestuderande, om en orsak som inverkar på sökandens utkomstmöjligheter ger skäl därtill, även om inkomsterna och förmögenheten överstiger de fastställda maximibeloppen. Avsikten är att iakttas motsvarande praxis sålunda, att hemvårdsstödet inte beaktas på samma grunder när studiestöd enligt lagen om studiestöd beviljas.

2. Verknningar

Enligt propositionen skall längre kurser vid medborgarinstitut omfattas av studiestödet. Sannolikt kommer sådana kurser att bli mycket få. Antalet förmånstagare kan under år 1993 bli sammanlagt ca 500 studeranden. År 1994 torde antalet studerande troligtvis att stiga något. Studiestödsutgifterna för detta torde uppgå till 2 miljoner mark om året och på årsnivå till ca 5 miljoner mark.

Möjligheten att höja beloppet av låneborgen för dem som studerar utomlands förorsakar inte i och för sig mer utgifter för staten. Fastställandet av högre borgensbelopp för lånen ökar ännu inte statens utgifter men däremot realiseringen av det borgensansvar som eventuellt förorsakas därav. Då antalet högskolestuderande som studerar utomlands är sammanlagt ca 5 000 och eventuellt endast en del

av dem utnyttjar möjligheten till förhöjt lån är den sannolika ekonomiska verkan på basen av detta mycket liten.

Sammanlagt ca 800 högskolestuderanden får stöd för hemvård av barn. Då reformen omfattar ca 80 studeranden, skulle ökningen av statens utgifter vara ca 300 000 mark per år. Under innevarande år skulle ökningen vara ca 150 000 mark. Om en motsvarande reform skulle utvidgas till att gälla andra än högskolestuderande, av vilka det finns ca 4 200, skulle detta dessutom förorsaka en utgiftsökning på ca 700 000 mark på årsnivå. Under innevarande år skulle tilläggsutgifterna härav vara ca 300 000 mark.

3. Ärendets beredning

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid undervisningsministeriet.

4. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa. Avsikten är att tillämpa dem på studiestöd som beviljas för det studieår som inleds den 1 juli 1993.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av 2 § lagen om studiestöd

I enlighet med Riksdagens beslut

fogas till 2 § lagen den 14 januari 1972 om studiestöd (28/72) ett nytt 3 mom. i stället för det 3 mom. som upphävts genom lag av den 14 februari 1992 (112/92) som följer:

2 §

Studiestöd beviljas även för heltidsstudier vid medborgarinstitut om studierna pågår minst 8 veckor.

Denna lag träder i kraft den 199 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

2.

Lag

om ändring av lagen om studiestöd för högskolestuderande

I enlighet med Riksdagens beslut

fogas till 8 § lagen den 14 februari 1992 om studiestöd för högskolestuderande (111/92) ett nytt 4 mom. och till 9 § ett nytt 2 mom. som följer:

8 §

Statsborgen för studielån

Statsrådet kan fastställa maximibeloppet statsborgen för studielån för utlandsstudier högre än vad som fastställts i 2 mom.

9 §

Beaktandet av inkomster

Som ovan i 1 mom. avsedd inkomst betraktas inte om den som ansöker om studiestöd anhåller därom, stöd för hemvård av barn

enligt lagen om stöd för hemvård av barn
(797/92) till den del den täcker ersättningar för
dagvård som ordnas hemma eller annanstans.

Denna lag träder i kraft den 199 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen för-
utsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 14 maj 1993

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister Tytti Isohookana-Asunmaa